

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ

KEİPA

ULUSLARARASI SEKRETERYA

Doc.: GA57/LC57/REC180/21/tr

180/2021 SAYILI TAVSİYE KARARI*

“Parlamentoların İnsan Kaçakçılığının Önlenmesindeki Rollerini – Hukuki ve Siyasi Yönleri”

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA), çeşitli siyasi, ekonomik, sosyal ve diğer faktörler nedeniyle bölgesel ve uluslararası ölçekte giderek artan insan kaçakçılığı faaliyetleri ile ilgili endişelerini dile getirmekte ve Covid-19 salgınının sosyo-ekonomik eşitsizlikleri daha da derinleştirdiğinin ve bunun da insan kaçakçılığı faaliyetlerinin potansiyel kurbanlarının sayısını arttırdığının altını çizmektedir.

2. KEİPA, organize suçlarla mücadele konularıyla ilgili olarak aldığı aşağıdaki Tavsiye Kararlarını hatırlatmakta ve bu Tavsiye Kararlarında belirtilen taahhütlerini yinelemektedir. Söz konusu Tavsiye Kararları şunlardır: KEİPA Üye Ülkeleri Arasında Organize Suçlarla Mücadelede İşbirliği hakkındaki 15/1996 sayılı Tavsiye Kararı; Karadeniz Sözleşmesi'nin Organize Suç ve Terörizm Hususlarındaki Temel Prensipleri hakkındaki 17/1996 sayılı Tavsiye Kararı; İnsan Kaçakçılığı İle Mücadelenin Yasal Çerçevesi hakkındaki 35/1999 sayılı Tavsiye Kararı; Kolluk Kuvvetleri, Gümrük ve Göçmen Bürosu Arasındaki İşbirliğinin Yasal Çerçevesi hakkındaki 43/2000 sayılı Tavsiye Kararı; ve KEİ Üye Devletleri Arasında Organize Suçlarla Mücadele Konusundaki Anlaşmalarının Uygulanması hakkındaki 124/2011 sayılı Tavsiye Kararı.

3. KEİPA, küresel bir sorun olan insan kaçakçılığının önlenmesi konusunun devletler için ulusal bir görevden çok daha fazlasını teşkil ettiğinin altını çizmektedir. İnsan kaçakçılığıyla mücadele ancak çok taraflı olarak ele alınması, çeşitlendirilmiş suç önleme stratejilerinin kullanılması ve ilgili olarak kapsamlı bir yasal çerçevenin oluşturulması ile mümkündür.

4. KEİPA, insan kaçakçıların faaliyetlerine ve sömürüsüne karşı insanların savunmasızlıklarını arttıran temel nedenlerin ortadan kaldırılmasının, insan kaçakçılığına karşı önleyici politikaların

* 22 Haziran 2021 tarihli Genel Kurul müzakereleri (bkz. Doc.: GA57/LC57/REP/21/tr, Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu'nun “Parlamentoların İnsan Kaçakçılığının Önlenmesindeki Rollerini – Hukuki ve Siyasi Yönleri” başlıklı Raporu, 7 Nisan 2021 tarihinde çevrimiçi olarak müzakere edilmiştir; Raportör: Sn. Violeta İvanov – Moldova Cumhuriyeti)

İşbu metin 22 Haziran 2021 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir.

başarılı bir şekilde uygulanmasının ön koşulu olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, hükümetlerin insan kaçakçılığıyla mücadele adına yürürlüğe koydukları programların ve insan kaçakçılığını önlemeye yönelik yasama önlemlerinin, altta yatan sosyo-ekonomik faktörleri ele alması ve de ötekileştirilmiş toplulukları ve savunmasız grupları hedeflemeleri gerekmektedir.

5. KEİPA, insan kaçakçılığıyla mücadele faaliyetlerinin koordinasyonu bağlamında, ihtiyaç halinde yeni yasaların çıkarılmasının ve de yürürlükte bulunan ve yeni yürürlüğe koyulan önlemlerin, normların ve düzenlemelerin uluslararası standartlara uygun şekilde uygulanmalarının sağlanmasının gerekli olduğunu vurgulamaktadır.

6. KEİPA, insan kaçakçılığıyla mücadele tedbirlerinin başarılı bir şekilde benimsenebilmesi ve uygulanabilmesi için gereken siyasi ve yasal ortamı yaratan kurumlar olmaları yönüyle parlamentoların insan kaçakçılığının önlenmesinde önemli bir rol oynadığının altını çizmektedir. Parlamentolar, insan kaçakçılığı ile mücadeleye ilişkin uluslararası belgeleri ve yanı sıra ikili ve çok taraflı anlaşmaları onaylayan kurumlardır. Bu bağlamda, parlamenterler de ulusal mevzuatların uluslararası yasal çerçeve ile tutarlılığını ve uygunluğunu sağlarlar.

7. KEİPA, KEİ Üye Devletleri'nin, insan kaçakçılarının kovuşturulmasını düzenleyen mevzuatları ve insan kaçakçılığı suçunun önlenmesine yönelik mekanizmaları benimsemek ve de insan kaçakçılığı mağdurlarına yardım sağlanmasına ve insan kaçakçılığı mağdurlarının korunmasına ilişkin prosedürleri tanımlamak suretiyle insan kaçakçılığını önlemek ve insan kaçakçılığı ile mücadele etmek için etkili mekanizmalar oluşturmaya yönelik çabalarını memnuniyetle karşılamaktadır. İnsan kaçakçılığı suçunun Karadeniz bölgesi ülkelerinde işlenmesini önlemek için parlamenterlerin insan kaçakçılığına karşı daha güçlü bir duruş sergilemeleri ve böylece insan kaçakçılığıyla mücadeleye ve insan kaçakçılığı faaliyetlerinin olası kurbanların korunmasına yönelik ortak küresel çabaya katkıda bulunmaları gerekmektedir.

8. KEİPA, insan kaçakçılığı ile mücadele alanında KEİ Üye Devletlerinin parlamentoları arasında bölgesel düzeyde yakın işbirliği tesis edilmesinin ve de başarılı uygulamaların ve etkili önlemlerin paylaşımının son derece önemli olduğuna inanmaktadır. İnsan kaçakçılığı vakalarının sınır ötesi bir mesele olarak ele alınması ve insan kaçakçılığı ile mücadele eden kurum ve yapılar arasında bilgi paylaşımının sağlanması kritik öneme sahiptir. Hükümetlerin, insan kaçakçılığı alanındaki uluslararası işbirliği ve prosedür transferi taleplerinin iletişimine yönelik sistemin kolaylaştırılabilmesi amacıyla daha koordineli bir şekilde hareket etmeleri, insan kaçakçılığı faaliyetleri bağlamında kaynak ve/veya transit ülke ve/veya varış ülkesi konumunda bulunan ülkeler arasında sistematik ikili toplantılar gerçekleştirmeleri ve insan kaçakçılığı faaliyetlerine yönelik uluslararası müdahalelerin mevcut gelişmeler temelinde uyarlanabilmesi için bu alandaki çok taraflı çabaları periyodik olarak gözden geçirmeleri gerekmektedir.

9. KEİPA, insan kaçakçılığı da dahil olmak üzere organize suçlarla mücadele alanında KEİ Üye Devletleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesinin "KEİ Ekonomik Gündemi: Gelişmiş bir KEİ Ortaklığına Doğru" belgesinin "Organize Suçlar, Yasadışı Uyuşturucu ve Silah Kaçakçılığı, Terörizm, Yolsuzluk ve Kara Para Aklama ile Mücadele" başlıklı 16. Hedefi'nin başlıca amaçlarından biri olduğunu hatırlatmaktadır. KEİPA, karşılıklı fayda ve anlayışın gözetilmesiyle suçla mücadelede koordineli eylemlerin ve etkili işbirliğinin öneminin vurgulandığı belgeler olarak, KEİ Üye Devletleri'nin İçişleri/Kamu Düzeni Bakanları tarafından 3 Aralık 2004 tarihinde Atina'da imzalanan insan kaçakçılığı ile mücadeleye ilişkin Ortak Bildiri'yi ve 24 Mart 2006

tarihinde Bükreş'te imzalanan organize suçlarla, yolsuzlukla ve terörizmle mücadelede işbirliğinin güçlendirilmesine ilişkin Ortak Bildiri'yi memnuniyetle karşılamaktadır.

10. **Asamble**, yukarıdaki hususlar muvacehesinde, KEİ üye devletlerinin parlamentolarına ve hükümetlerine aşağıdaki hususları tavsiye etmektedir:

- i. insan kaçakçılığı ile mücadele alanındaki mevcut ulusal mevzuatın, "Palermo Protokolü" olarak da bilinen Birleşmiş Milletler Sınırşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi'ne Ek "Özellikle Kadın ve Çocuk Kaçakçılığı Olmak Üzere, İnsan Kaçakçılığının Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına ilişkin Protokol" ve diğer uluslararası insan hakları sözleşmeleri ile tutarlılığının ve uyumluluğunun sağlanması amacıyla *gözden geçirilmesi*;
- ii. insan kaçakçılığı da dahil olmak üzere sınırşan suçların önlenmesi ve sınırşan suçlarla mücadelede yer alan KEİ Üye Devletleri'nin ilgili ulusal makamları arasındaki işbirliğinin *güçlendirilmesi*;
- iii. insan hakları/insan kaçakçılığı ile ilgili olarak parlamentolar bünyesinde kurulan komisyonların, insan kaçakçılığı faaliyetlerinin mağdurlarının korunmasına yönelik hükümet politikalarının denetlenmesi noktasındaki faaliyetlerinin *daha da yoğunlaştırılması*;
- iv. her türlü insan kaçakçılığı faaliyetinin suç olarak düzenlendiği, insan kaçakçılığı suçunun hem yerel hem de uluslararası boyutlarının ele alındığı ve işlenen suçun derecesi ile orantılı olarak ciddi cezaların öngörüldüğü ceza yasalarının *çıkartılması*;
- v. insan hakları ilkelerinin insan kaçakçılığı ile mücadele mevzuatına ve insan kaçakçılığına maruz kalan kişilerin insan haklarına sahip mağdurlar olarak görüldüğü diğer ilgili mevzuata *dahil edilmesi*;
- vi. özellikle insan kaçakçıları tarafından istismar edilebilecek veya insan kaçakçılığı suçuna iştirak edebilecek olan iş ve işçi bulma kurumlarının faaliyetlerinin izlenmesine ve düzenlenmesine yönelik yükümlülüklerin *tesis edilmesi*;
- vii. insan kaçakçılığı vakalarında soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesini mümkün kılacak kapsamlı hukuki temelleri içeren uygun mevzuatın *geliştirilmesi*;
- viii. insan kaçakçılığı mağdurlarına yardım sağlanması da dahil olmak üzere, insan kaçakçılığıyla mücadele amaçlı programların uygulanabilmesi için gerekli olan fonların tahsis edilmesine ilişkin mevzuatın *yürürlüğe koyulması*;
- ix. insan kaçakçılığıyla mücadeleden sorumlu devlet kurumlarının ilgili alandaki sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmalarının ve ortaklıklar kurmalarının *teşvik edilmesi*;
- x. insan kaçakçılarına karşı halkın uyarılmasına ve potansiyel kurbanların insan kaçakçılarından korunmasına yönelik olarak toplumsal farkındalık ve eğitim kampanyalarının *yürütülmesi*;

- xi. özellikle insan kaçakçılığı olmak üzere, organize suçlarla mücadele alanındaki küresel girişimler ve çerçevelerle uyumlu bölgesel stratejilerin, politikaların ve mekanizmaların *geliştirilmesi*;
- xii. insan kaçakçılığı sorununun yeterli ölçüde ele alınmasının ve ilgili hükümlerin uygulanmasının sağlanmasını amaçlayan ikili ve çok taraflı anlaşmaların *onaylanması ve gözden geçirilmesi*;
- xiii. insan kaçakçılığının önlenmesi ve insan kaçakçılığı ile mücadele alanında ortak proje ve programlar geliştirilebilmesi amacıyla, diğer hususların yanı sıra ilgili uzmanlıkların ve en iyi uygulamaların paylaşımının teşviki için uluslararası ve bölgesel uzman kuruluşlarla işbirliğinin *güçlendirilmesi*;
- xiv. insan kaçakçılığı vakaları ile ilgili çalışmalarında polis yapıları ile sınır polisleri arasındaki işbirliğinin koordine edilmesi ve desteklenmesi amacıyla KEİ Üye Devletlerinde irtibat noktalarının kurulması sürecinin *başlatılması*;
- xv. KEİ Üye Devletleri'nin ilgili insan kaçakçılığı ile mücadele kurumları arasında ortak eğitim programlarının oluşturulmasının ve ilgili deneyimlerin paylaşımının *desteklenmesi*;
- xvi. insan kaçakçılığı ile mücadele alanında farklı kurumlardan (ceza adaleti sistemi, kolluk kuvvetleri, Dışişleri Bakanlığı, Sınır Polisi, vb.) gelen bilgileri bir araya getiren uzmanlaşmış bir kurumun kurulması yoluyla insan kaçakçılığına daha koordineli bir şekilde karşılık verilmesinin *desteklenmesi*;
- xvii. insan kaçakçılığı ile mücadelede sürekliliğin sağlanması amacıyla benzer parlamento ağları üzerinde modellenen bir İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele Parlamento Ağı'nın oluşturulmasının *değerlendirilmesi*;
- xviii. "KEİ Ekonomik Gündemi: Gelişmiş bir KEİ Ortaklığına Doğru" belgesi ve özellikle de aynı belgenin "Organize Suçlar, Yasadışı Uyuşturucu ve Silah Kaçakçılığı, Terörizm, Yolsuzluk ve Kara Para Aklama ile Mücadele" başlıklı 16. Hedefi kapsamında tanımlanmış olan stratejik hedeflere yönelik desteğin *yeniden teyit edilmesi*, ve
- xix. Suçla Mücadele İrtibat Görevlileri Ağı'nın çalışmaları da dahil olmak üzere, Özellikle Organize Suçlar olmak üzere KEİ Suçla Mücadele Çalışma Grubu'nun faaliyetlerinin *desteklenmesi*.

11. **Asamble**, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni işbu Tavsiye Kararı'nı dikkate almaya **davet etmektedir**.